

Drieëntwintigste jaargang no. 3

mei - juni 1971.

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Familiegemeenschap

Wij, de familiegemeenschap, erkennen verbonden te zijn met ons voor- en nageslacht en zijn ons bewust van een door God geschapen natuurlijke- en organische eenheid, die reeds eeuwen bestaat.

XXXXXXXXXX

Het familiewapen

Ik mocht aan onze kunstschilder drie opdrachten geven. Wie nog interesse heeft, raad ik aan het verschuldigde bedrag ad. f 20,-- plus f 1,-- porto zo spoedig mogelijk te storten op mijn giro nr. 82.25.40 Th. Nijdam (instituut "Speed") te Leeuwarden. Het kan nu nog. Het is werkelijk niet duur voor zo'n pronkstuk; en moet ik het nog zeggen, wat ik ongaarne doe; ik verdien er geen rooie cent aan.

XXXXXXXXXX

Vrijwillige Bijdragen

Vrijwillige bijdragen voor deze uitgave: "Uw Familieblad" (portie is nu 10 cent verhoogd) en het familieboek kunnen worden gestort op postrekening 82.67.24 t.n.v. penningmeester Nijdamstra-Stichting te Groningen.

XXXXXXXXXX

Familieboek

Ik heb een paar brieven ontvangen, die mij vroegen; hoe staat het met het familieboek deel V. De werkzaamheden die vele zijn, worden verricht door onze penningmeester, die niet over veel vrije tijd beschikt. Zo tussen de bedrijven door, werkt hij eraan. Toch hoopt hij dat hij dit jaar de zaak rond krijgt. Van deze plaats, en ik neem aan dat u het met me eens is, wens ik hem sterkte toe.

XXXXXXXXXX

Donatie

Heeft u onze penningmeester al blij gemaakt door uit eigen beweging het donatie-bedrag te storten? Zo neen, och doe het dan nog heden op giro-rek. nr. 82.67.24 t.n.v. penningmeester Nijdamstra-Stichting te Groningen.

XXXXXXXXXX

Ons Voorgeslacht

Het onderstaande is een vervolg op "ons voorgeslacht" blz. 67-70 van het sept.-okt. '70 nummer.

Terugkomende op onze immigratie van de Saksen in Friesland, moeten wij bekennen dat de mogelijkheid bestaat en wel dat er zelfs een grote kans is dat onze voorvader of tenminste een groot deel van onze voorouders in de 4e en de 6e eeuw van Saksische stam is geweest. Doch evenwel kans is er dat onze stamvaders woonden op de uitgestrekte kwelders van Westergo en meegetrokken zijn om Ollënus, de Romeinse Stadhouder in het jaar 28 n. Chr. te bestrijden.

Wij weten het niet, dat zullen met beide factoren in de geschiedenis van onze stam rekening houden. Blijken onze voorvaderen trouwe Friezen te zijn, dan zien wij ze hier omstreeks 200 jaar v. Chr. in Friesland komen, waar zij zich neerzetten op de vette kwelders tussen Flie en Boorn, tussen Ameland en Gaasteland. Waar vandaan kwamen zij? Boeles houdt rekening met hun komst uit het Rijngebied. Ook Van Giffen acht dit niet onmogelijk, doch acht hun komst uit het Jutse, Sleeswijkse en Elbegebied meer waarschijnlijk. Een Rijn-herkomst lijkt zeer onwaarschijnlijk. De taalverwantschap met de Angelen wijst in de richting van Sleeswijk. Bovendien lijkt het onwaarschijnlijk dat zo'n Noordse stam uit het niet - Noordse Rijngebied zou komen.

De herkomst van de Friezen moeten wij, evenals die der Saksers, in het Deense-Sleeswijkse gebied zoeken. Het is trouwens ook moeilijk voor te stellen dat een landvolk zich aan de zee gaat vestigen en nog wel op de koude vlakte! Hiermee zijn wij met onze gehele erfstroom aangeland in het Deense gebied, zeer dicht bij het oorspronkelijke kerngebied van het Noordse-mensenssoort, dat zo al niet ontstaan, toch in het gebied van Zuid-Zweden en Zeeland tot ontwikkeling gekomen is en vanwaar uitzwerfde naar de Oekraïne, over de Kaukasus, tot in Perzië en India toe: uittoeg naar Egypte, naar Griekenland en Rome en overal haar stempel drukte op de wereldculturen en oude beschavingen; hetzelfde Noordzee-ras dat Holland maakte tot een koloniaal rijk en aan Engeland 300 jaren de wereldheerschappij gaf.

Wij zijn nu de historische grens van ons voorgeslacht gepasseerd en komen tot de praë-historie en zo tot de wieg van de Europese-mens, waarin onze erfstroom tot ontwikkeling kwam.

Wij zien dus dat de geschiedenis van ons voorgeslacht heel wat vroeger begint dan in de 16e eeuw na Christus. En toch ook dat waren onze voorvaderen, die meer dan 15.000 jaren geleden over de steppen en toendras van het pas ijsvrij geworden Noord-Europa zwieren. Op duizenden wijzen zijn wij met hem verbonden en tienduizenden draden lopen van ons naar hen. Deze draden lopen nog veel verder. Zij strekken zich uit tot het Cro-Magnon en Neanderthal, 50.000 jaren voor ons, toen de oer-mens zwierf door West-Europa. De gevonden Neanderthal mens vertoont echter al de schedel van de latere Europese mens, hoewel zijn gestalte nog krom en gebogen is. De wieg der mensheid, welke volgens het Scheppingsverhaal in Mesopotamië ligt, ongeveer 6.000 jaren geleden, is moeilijk te vinden en zal wel nooit gevonden worden. De "foetus" van de Europese mens vinden wij echter in Frankrijk en het Rijngebied en hiermede zijn we aan het beginstadium van onze voor-geschiedenis gekomen.

XXXXXXXXXX

Wie denk je wel dat je bent?

Wie ben je wel dat je denkt!

Prinsjesdag was de laatste keer compleet, met gouden koets en vele waardigheidsbekleders, gedecoreerd, schitterende uniformen met gouden tressen.

In één woord "AF".

En toen kwam de miljoenennota!

Nu weten we weer waar onze belastingscentjes blijven en hoe ze verdeeld worden. Waarom deze dag Prinsjesdag wordt genoemd, weet ik niet. Ik zeg altijd maar: Opening van de Staten-Generaal. De Staten-Generaal is natuurlijk zeer belangrijk, waarbij de koningin, en prins en prinsessen behoren aanwezig te zijn. Wij leven gelukkig in een land met een democratisch bestel, waar democratische vrijheden en rechten worden eerbiedigd. Gelukkig het land, dat een regering heeft die een democratisch bestel voor staat. Ik schreef zojuist van democratische vrijheden maar deze vrijheden worden nogal eens omver gehaald. Jammer daar is een groep, die letterlijk niets ontzien, ook het goede gaan ze kapot maken en geven het een schop mee. Wat in jaren werd opgebouwd, wordt dikwijls op een on-democratische wijze kapot gemaakt.

Vrijheid: voor velen te wijd.

Uniform: altijd te nauw.

Als het dan zover met ons is, dan zijn we de vrijheid niet waard; dan is het recht voor de sterkere.

Wie dan het meest omver gooit is de "man" van heden en misschien van de toekomst. Het komt wel een beetje op de leen- gen aan.

Wij werden knechten van het geld.

Wij werden dienaars van geweld.

Daar staat dan het "Wij".

Wij allen zoeken naar macht, geld, invloed eer en weet ik wat meer. Maar wat doen we daadwerkelijk aan de ellendige situatie in onze wereld? Bitter weinig. Heeft de toeneming van de welvaart in ons rijk Europa het menselijk geluk ge- diend? Van de sociale ellende van honderd jaar geleden is al heel wat opgeruimd, maar wat is er voor in de plaats ge- komen. Dikwijls een andere ellende die gevaarlijker is dan in de tijd van onze voorouders. Toen moest men ploeteren voor een paar luttele centen; nu gaat men met een revolver op zak bij banken en burgers langs en tracht men zo aan de "kost" te komen.

Wij zijn slaven geworden van de welvaart. Amerika was door de eeuwen heen het land van verjaagden, en avonturiers, uit de gehele wereld, thans is bijna elk land een land waar dezen zich best thuis voelen. De jeugd vertraagt niet alleen de schuld, wij allen hebben onze verantwoordelijkheid aan de kapstok gehangen.

Men behoeft niet een "kraker" te zijn. Wie een krant leest en het nieuws van één dag in zich opneemt, is ervan over- tuigd, dat wij allen schuldig zijn en onze vrijheid misbrui- ken. Ik neem nu iets over uit "Trouw" van 21 mei 1971.

De Rijn:

Lange giftwolk drijft de Rijn af. Het gif is een houtcon- cerveringmiddel, dat begin deze week in de Sieg, een zij- rivier van de Rijn is geloosd.

Tienduizenden vissen zijn reeds gestorven, door deze vergif- tiging.

Waddengebied:

Smerige massa's schuim bedekken het waddengebied. Grote velden roodgetinte schuimmassa's bedekken het gebied van Harlingen tot Vlieland.

Zundert:

Het zwembad was zo vuil dat het gesloten moest worden.

Uit monsters is gebleken dat het water vergiftigd is en een gevaar oplevert voor de volksgezondheid.

Dan staat er nog wat in over Luchtvervuiling; over uitlaatgassen van auto's. Mijn artikel zou te lang worden; ik staak maar. Men spreekt toch van "Stakingsrecht"! Ik moet er wel even bijzeggen dat het z.g. recht alleen toegepast mag worden door een bepaalde groep.

Maar misschien is het woord niet juist, voor elke situatie komt er een nieuw woord bij. Hoewel het woordenboek, de grote Van Dale, heel wat van deze nieuwe woorden heeft opgenomen, maar ook Van Dale kan het niet bijbenen.

XXXXXXXXXX

Hier volgen enige familieberichten zoals deze voorkwamen in de dagbladen of mij per kaart werden toegezonden.

Op woensdag 7 juli 1971 hopen mijn geliefde ouders:

Arend Nijdam en Gezina Urbach

hun 50 jarige echtvereniging te herdenken.

Paterswolde, Hoofdweg 150

Hun dankbare dochter en schoonzoon G. Blomberg-Nijdam

G.J. Blomberg.

XXXXXXXXXX

Wij zijn heel blij en dankbaar onze familie en al onze vrienden te kunnen vertellen dat onze ouders

J. Wijnja en A. Wijnja-Waringa

vrijdag 30 april 25 jaar getrouwd zijn.

Johanna

Jan en Martien

Akkrum, april 1971.

XXXXXXXXXX

Mei tank oan God hoopje ús âlden en pake en beppe

R. Wijnia en A. Wijnia-Mensonides

op tongersdei 6 maeve a.s. to bitinken dat hja 40 jier forlyn oan elkoar it "jawurd" jown hawwe.

Harren tankbre bern.

Putten, Parklaan 10.

XXXXXXXXXX

D.V. 19 mei a.s. hopen onze lieve ouders en grootouders

F. Rienstra en Sj. Rienstra-Nijdam

hun 50 jarig huwelijksfeest te vieren.

Sneek, mei 1971.

't Skulplak, kamer R 29.

XXXXXXXXXX

Bliid en tankbre binne wy dat God ús wer in leaf lyts fanke tabitroud hat.

Har namme is: Wilma

suske fan Tryntsje, Jjouke en Margje.

D. Wijnja en J. Wijnja- de Jong.

Abbega W., 11 juni 1971.

Hoytemadyk 3

XXXXXXXXXX

Tjeerd Wijnja

en

Tetsje Woudstra

geven kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking zal plaats vinden op donderdag 27 mei om 2 uur in het gemeentehuis te Heerenveen.

Kerkelijke inzegening om 3.15 uur door de Weleerwaarde Heer Ds. J.H. Louwerse.

Sneek, 1e Woudstr. 2

Heerenveen, J.W. Heideweg 4.

Toekomstig adres: Pier Heemstrastr. 42, Sneek.

XXXXXXXXXX

Auke Steensma

en

Bettie Nijdam

hopen te trouwen op donderdag 24 juni 1971 om 14.00 uur in het gemeentehuis van Wymbritseradeel.

Ons huwelijk wordt bevestigd in de Ned. Herv. Kerk te Oppenhuizen om 18.30 uur door Ds. Van Liere.

Scheggertdyk 26, Almen (Gld.)

XXXXXXXXXX

Klaas Wijnja

en

Paula v.d. Werf

hebben de eer u, mede namens wederzijdse ouders kennis te geven van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking plaatsvond op vrijdag 14 mei in het stadhuis te Sneek.

Mei 1971. Sneek, Bottinge 28.

Sneek, Maria Louisestraat 17,

Tijdelijk adres: Bottinge 28, Sneek.

XXXXXXXXXX

In vrede ontslapen, mijn lieve vrouw en onze onvergetelijke moeder, groot- en overgrootmoeder:

Trijntje Wijnia-Heeringa

bijna 79 jaar oud, na een echtvereniging van 57 jaar.
Psalm 16 vers 11.

Welsrijp, 20 mei 1971. F. Wijnja
XXXXXXXXXX

In volle vrede ontslapen onze lieve vader, grootvader
en overgrootvader:

Sietse Nijdam
op de gezegende leeftijd van 85 jaar.
Sedert 18 februari 1964 weduwnaar van
Aaltje Westerhoff.

Groningen, 20 mei 1971.

"Menno Lutterhuis"

Paterswoldseweg 267.

Correspondentie-adres:

Hora Siccamasingel 43.

T Ruitinga-Nijdam

G. Ruitinga

H. Friese-Nijdam

J. Friese

Klein- en achterkleinkinderen.

XXXXXXXXXX

De 24e maeje 1971 hat God tige ûnforwacht ta Him nommen
syn bern, myn man, ús heit en pake

Hendrik Nijdam

yn'e aldens fan 53 jier, nei in lokkich houlik fan 27 jier

Waarlijk, mijn ziel,

keer u stil tot God.

Want van Hem is

mijn verwachting. (Ps. 62 : 6).

A. Nijdam-Rienstra

Dirk

Douwe en Jettie

Hendrik Jan

Boukje

Jan

De Jouwer, 24 mei 1971.

XXXXXXXXXX

Heden is onverwacht van ons heengegaan mijn innig geliefde
man, onze lieve zorgzame vader, groot- en overgrootvader.

Andries Nijdam

in de ouderdom van 80 jaar.

Eerder weduwnaar van F. Westervaarder.

Groningen, 21 mei 1971.

Ricouwstraat 21.

D. Nijdam-de Vries

P. Nijdam

J. Nijdam-Nijboer

H. Nijdam

E. Nijdam-Klaassens

Hardenberg:

D. T. Vogelzang-Groeneveld

H.J. Vogelzang

Klein en Achterkleinkinderen.

XXXXXXXXXX

Geheel onverwacht heeft God tot Zich genomen onze lieve broer, zwager en oom.

Hendrik Nijdam

geliefde echtgenoot van Anne Rienstra op de leeftijd van 53 jaar.

I.J. Jorna-Nijdam

F. Jorna.

J. Nijdam

Y. Nijdam-van der Molen.

en kinderen.

IJlst, 24 mei 1971.

XXXXXXXXXX

Heden is in volle zekerheid des Geloofs van ons heengegaan mijn innig geliefde man, onze zorgzame vader en opa

Jan Nijdam

op de leeftijd van 63 jaar.

Ps. 23

Groningen, 1 juni 1971.

Boumanstraat 3.

J. Nijdam-Wijndels

J. Nijdam

H. Nijdam-Beinenga

Trea en José

P.C. Nijdam

G.J. de Vries, verloofde.

XXXXXXXXXX

Burgelijke Stand

Gemeente Opsterland

Geboren Harro Gijs zoon van

G.H. Nijdam en

A. Dijkstra

Gorredijk, april 1971.

XXXXXXXXXX

Gemeente Sneek

Overleden D. de Jong wed. van G. Wijnia te

Oppenhuizen.

XXXXXXXXXX

Gemeente Hennaarderadeel

Geboren IJpe zoon van

P. Tiemersma en

N. Nijdam

Hennaard, mei 1971.

Bolsward

Ondertrouwd S. Wijnia te Leeuwarden

en A. Minkema te Leeuwarden.

XXXXXXXXXX

Gemeente Franekeradeel

Ondertrouwd J. Hoekstra Cornjum

A. Wijnia Achlum

XXXXXXXXXX

Gemeente Tietjerksteradeel

J. van Slooten Oudkerk en

D.J. Nijdam Noordbergum

XXXXXXXXXX

Gemeente Rauwerderhem

Geboren Piet zoon van

U. de Jong en

G.F. Nijdam.

XXXXXXXXXX

Geslaagden

Aan de Avondtechnische school te Sneek slaagde o.m.

G. Wijnja te Oppenhuizen en P. Wijnja te Sneek.

XXXXXXXXXX

Voor het MULO-diploma A slaagde J. Nijdam te Sneek.

XXXXXXXXXX

Aan de Chr. Pedagogische Akademie te Sneek slaagde voor het HAVO diploma J.S. Winia te Hichtum.

XXXXXXXXXX

Aan het Bogerman College te Sneek afdeling H.B.S.A. slaagde J.J. Wijnja, Sneek.

XXXXXXXXXX

Voor het MULO-diploma slaagde W. Wijnja, Sneek.

XXXXXXXXXX

Juni 1971.

Aan de HTS te Leeuwarden slaagde voor het eindeexamen afd. Electrotechniek C.L. Nijdam, Leeuwarden.

XXXXXXXXXX

Geslaagd voor kleuterleidster aan de Chr. Opleidingsschool o.m. Mej. G.F. Nijdam te Drachten

XXXXXXXXXX

Wommels, april 1971.

Op een zonnige septembermorgen in 1966 opende de fam. Nijdam aan de Terp het z.g. Hobbycentrum, een winkel van verftartikelen, gereedschappen enz.

Het Hobbycentrum verwierf zich vlot een vrij drukke klandizie. De eigenaar wierp zich weer op speciale vakstudie met de bedoeling een drogisterij, als nevenbedrijf in zijn zaak op te nemen.

Een drogisterij is een feit geworden. Hij bezit nu een prachtige uitgebreide winkel met een groot artikelen-assortiment. Wij wensen dit energieke middenstandsgezin veel zakelijk succes toe.

XXXXXXXXXX

Genealogie.

GERRIT GERBENS , geboren 11-3-1882 te Oppenhuizen.
GERBEN GERBENS , geboren 22-2-1886 te Oppenhuizen.

W.-IX- TJEERD KORNELIS WIJNJA,
geboren 1820 te Oppenhuizen, koemelker en koopman,

trouwde 30-5-1857 in Wymbritseradeel met:

ANTJE SIJMENS VELTHUIS,

geboren 1831 te Uitwellingerga, dochter van Sijmen Gerbens Velthuis, boer, en Antje Walles van der Leij.

Kinderen:

KORNELIS TJEERDS , geboren 7-4-1858 te Oppenhuizen.
ANTJE TJEERDS , geboren 21-4-1861 te Oppenhuizen.
SIJMEN TJEERDS , geboren 3-8-1863 te Oppenhuizen.
RIEMKE TJEERDS , geboren 2-7-1863 te Oppenhuizen.
TAETSKE TJEERDS , geboren 11-9-1869 te Oppenhuizen.
TJITSKE TJEERDS , geboren 12-7-1872 te Oppenhuizen, over-
leden 28-8-1954 te Ternaard, trouwde
MEIJE SJOERDS DOUMA, centrifigist van
Oppenhuizen.

W.-IX- LIEUWE KORNELIS WIJNJA,

geboren 1823 te Oppenhuizen, koopman en slager, trouwde 15-5-1858
in Wymbritseradeel met:

TRIJNTJE FREERKS DE BOER,

geboren 1834 te Oppenhuizen, dochter van Freerk Gerbens de
Boer en Hitje Jans van Dijk.

Kinderen:

ANTJE LIEUWES , geboren 1-10-1860 te Oppenhuizen
HITJE LIEUWES , geboren 30-1-1863 te Oppenhuizen
KORNELISKE LIEUWES, geboren 11-10-1864 te Oppenhuizen, over-
leden 4-7-1952 te Sneek, trouwde 9-1-1886
in Wymbritseradeel met:
JAN REGNERUS DANTUMA van Rijperkerk.
FREERK LIEUWES , geboren 2-3-1867 te Oppenhuizen,
GERBEN LIEUWES , geboren 22-5-1869 te Oppenhuizen.
KORNELIS LIEUWES , geboren 17-10-1872 te Oppenhuizen.

C. v. d. Schoot-Anz.

UIT DE OUDE DOOS

Het kinderlijk geluk.

door K.C. Nijdam, in het jaar
1851.

Ik ben een kind
Van God bemind
En tot geluk geschapen
Zijn liefde is groot

'k Heb speelgoed kleedren melk en brood
Een bed om op te slapen.

Voer 't ruim genoot
Van zooveel gunst bewijzen
Mijn hart en mond
Zal Hem in elken morgenstond
En elken avond prijzen.

Ik leef gerust
Ik leer met lust
Ik weet nog van geen zorgen
Van spel en moe
Sluit ik mijn oogjes 's avonds toe
En slaap tot aan den morgen.

XXXXXXXXXX

Transvaal

De cynische diplomaat, die van een mislukte aanslag getuigde: "dat is erger dan een misdaad, het is een fout". Zou die woorden ook hebben kunnen toepassen op de vrijbuitertocht van Transvaal.

Dank zij de waakzaamheid van president Krüger, het veldheerstalent van generaal Smit en de dapperheid der wakkeren boeren is veel onheil voorkomen.

Onze Hollandse stamverwanten in Zuid-Afrika, de boeren van Transvaal hebben in de loop van de vorige eeuw voortdurend voor het annexeerende Engeland de wijk moeten nemen.

In hun trek naar het Noorden stichten zij eerst de Natalse republiek; van welke Engeland zich in 1843 meester maakte, daarna de Oranje-Vrijstaat, die eveneens voor de Engelse overmacht moest bukken, doch later zijn onafhankelijkheid herwon en eindelijk, ten noorden van de Vaal, de repu-

blik, die de naam van Transvaal verkreeg.

Ook dit nieuwe vaderland moesten de Boeren met hand en tand verdedigen tegen de annexatielust der Engelsens: de beslissende en roemvolle strijd van 1881 maakte een einde aan de tijdelijke Engelse overheersing, regelde de verhouding tussen Engeland en de Transvaal of, zoals de officiële naam sedert dien luidt, de Zuid-Afrikaanse republiek.

Door de grensregeling heeft de Republiek aan bijna alle zijden Engelse burens gekregen.

Toen Engeland in het jaar 1881, na de voor de Boeren zo gelukkige oorlog, zijn gezag over de Transvaal prijs-gaf, was het nog niet bekend, welke onmetelijke schatten in de bodem der Republiek verborgen waren.

Het land was arm; de geldmiddelen waren door de oorlog uitgeput; de handel kwijnde en de vooruitzichten waren verre van bemoedigend.

De regering gaf zich de meeste mogelijke moeite voor de aanleg van afvoerwegen en het nodige kapitaal in Europa te vinden.

President Krüger, die in 1883 met de heren Joubert en Smit zelf Europa bezocht wiens bezoek aan ons land bij velen aangename herinneringen heeft achtergelaten, had zich niet over gebrek aan sympathie te beklagen, maar de materiële steun bleef ontbreken en zou zeker niet, of althans slechts in zeer geringe mate zijn geschonken, als niet de ontdekking der goudvelden een plotselinge verandering in de toestand had gebracht.

Miljoenen guldens vloeiden in de staatkas.

XXXXXXXXXX

Mijn eerste fiets.

Ik wil u eerst iets vertellen over mijn eerste fiets.

Het was geen fiets op houten wielen, maar één op luchtbanden. Het staat me nog duidelijk voor de geest.

Ik was 12 jaar oud, toen ik hem kreeg.

Het was in die dagen iets buitengewoon een rijwiel te bezitten, tenminste als jongen.

Als bezitter van zo'n prachtig vervoermiddel, werd ik dan door mijn makkers benijd.

Hoe trots voelde ik mij, omstuwd door een bende joelende knapen.

Mijn fiets!

Dit was toch iets anders dan zo'n velocipède met houten wielen, beslagen met ijzeren banden, of een driewieler. Op zo'n driewieler moest men al zijn beschikbare krachten aanwenden om vooruit te komen.

Het was wel een inspannend vermaak, met de voeten vastgespet, en dan maar proberen de gang er in te krijgen en te houden.

Maar gelukkig was spoedig de tijd daar, dat er fietsen in de handel kwamen met gutta-percha banden, eerst massief, daarna hol en eindelijk met samen geperste lucht gevuld.

Toch bleef men ook in die dagen zich bezighouden met het construeren van een ideaal rijwiel, waarbij geen krachtinspanning van de berijder zou worden gevorderd.

Het eerste motor-rijwiel werd geconstrueerd volgens het systeem Hildebrand en Kolbmüller te München.

De berijder kon naar verkiezing hard of langzaam rijden; op straatwegen werd gemakkelijker een snelheid van 30 km. per uur verkregen.

Dat waren dus motor-rijwielen waarbij de beweegkracht werd verkregen door benzine.

Als wij ons afvragen, wanneer benzine voor het eerst als middel tot verkrijgen van kracht is aangewend, dan was dit in 1838, toen tegelijkertijd de gasmotoren verschenen.

De toepassing is sedert dien tijd meer en meer volmaakt. Grote verdiensten op het gebied van de bouw der benzine-motoren moet worden toegekend aan de ingenieur G. Daimler te Cannstadt.

Hij heeft een verdampings-apparaat geconstrueerd.

Sinds 1883 zijn deze motoren in de handel gekomen. De eerste tweewielige motor-rijwiel dateert van 1885.

Sinds die tijd is men onverpoosd bezig geweest het rijwiel zo practisch mogelijk te maken en dat de motoren in een klein bestek kunnen worden aangebracht en van gering gewicht zijn, toch betrekkelijk groot aantal paardekrachten leveren.

En thans: overal snorren de "brommers" je voorbij met de lichte elegante machines.

Nu eindig ik maar gauw, want ik kom in het conflict met vele mensen, hoe zij over de "brommer" denken of over de uitlaatgassen van elke motor.

De Luchtverontreiniging?!

XXXXXXXXXX

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING

Voorzitter : T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
Leeuwarden, tel. 05100-22167

Penningmeester : C. v.d. Schoot Azn., Torenflat 179
van Lenneplaan, Groningen.
Tel. 050 - 52536

LEDEN:

H. Nijdam-Smit Boerhavelaan 113, Groningen
Tel. 050 - 53701

W.P. Nijdam, Nijlânsdyk 32, Leeuwarden.
Tel. 05100 - 21579

K. Nijdam, Gaestwei 24, Oudemirdum.
Tel. 05147 - 405

=====
POSTREKENING : 82.67.24 t.n.v. penningmeester
NIJDAMSTRA-STICHTING, Groningen.

FAMILIEBLAD : "De Nijdamstra Tyng", lid/abonnees
betalen f 4,25 per half jaar.
Donateurs (leden) f 1,-- per half jaar.

REDACTIE : T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
Leeuwarden.

ADMINISTRATIE : K. Nijdam, Gaestwei 24,
Oudemirdum. Tel. 05147-405.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Gaestwei 24, Oudemirdum (Gem. Gaaster-
land).

(Zo mogelijk opgave van nieuw adres)